

PADOMES REGULA (ES) 2022/2578**(2022. gada 22. decembris),****ar ko izveido tirgus korekcijas mehānismu Savienības iedzīvotāju un ekonomikas aizsardzībai pret pārmērīgi augstām cenām**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 122. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu ⁽¹⁾,

tā kā:

- (1) Krievijas Federācijas ("Krievija") neprovocētais un nepamatotais agresijas karš pret Ukrainu un nepieredzētais dalībvalstīm domāto dabasgāzes piegāžu samazinājums no Krievijas apdraud Savienības un dalībvalstu energoapgādes drošību. Tajā pašā laikā tas, ka Krievija gāzes piegādes izmanto par ieroci un manipulē ar tirgiem, tīši traucējot gāzes plūsmas, ir izraisījis enerģijas cenu krasu pieaugumu Savienībā. Piegādes ceļu maiņa, kas izraisījusi pārslodzi Eiropas gāzes infrastruktūrai, vajadzība atrast alternatīvus gāzes piegādes avotus, kā arī cenu veidošanas sistēmas, kuras nav pielāgotas piegādes šoka situācijai, ir veicinājušas cenu svārstīgumu un cenu kāpumu. Augstākas dabasgāzes cenas apdraud Savienības ekonomiku, jo ilgstoša augsta inflācija, ko izraisa augstākas elektroenerģijas cenas, mazina patērētāju pirkatspēju, kā arī palielina ražošanas izmaksas, īpaši energoietilpīgā rūpniecībā, un nopietni apdraud piegādes drošību.
- (2) Dabasgāzes cenas 2022. gadā bija ārkārtīgi svārstīgas, un daži etaloni 2022. gada augustā sasniedza visu laiku augstāko līmeni. 2022. gada augustā reģistrēto dabasgāzes cenu neierasti augsto līmeni noteica vairāki faktori, kuru starpā ir vājš piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvars, kas saistīts ar krātuvju uzpildi un cauruļvadu plūsmu samazināšanos, bailes no turpmākiem piegādes traucējumiem un tirgus manipulācijām no Krievijas puses, kā arī cenu veidošanas mehānisms, kurš nebija pielāgots šādām ekstremālām pieprasījuma un piedāvājuma izmaiņām un saasināja pārmērīgo cenu pieaugumu. Ja iepriekšējās desmitgadēs cenas bija robežās no 5 EUR/MWh līdz 35 EUR/MWh, tad tagad Eiropas dabasgāzes cenas sasniedza līmeni, kas bija par 1 000 % augstāks nekā vidējās cenas Savienībā. Nīderlandes *Title Transfer Facility (TTF)* gāzes biržā tirgotie nākotnes līgumi (3 mēnešu/ceturkšņa produkti), ko tirgo *ICE Endex* ⁽²⁾ biržā, sasniedza cenu līmeni, kas bija nedaudz zem 350 EUR/MWh, un nākamās dienas *TTF* gāze, ko tirgo Eiropas enerģijas biržā, sasniedza cenu EUR 316/MWh. Nekad agrāk gāzes cenas nebija sasnējušas tādu līmeni, kāds tika novērots 2022. gada augustā.
- (3) Pēc bojājumiem cauruļvadam *Nord Stream 1*, ko, iespējams, izraisīja sabotāža 2022. gada septembrī, nav izredžu, ka gāzes piegāde no Krievijas uz Savienību tuvākajā nākotnē atkal sasniegs pirmskara līmeni. Eiropas patērētājus un uzņēmumus joprojām apdraud izteikts risks, ka varētu rasties vēl citi ekonomiski postoši gāzes cenu pieaugumi. Piegādes drošību var apdraudēt neprognozējami notikumi, piemēram, negadījumi vai cauruļvadu sabotāža, kas traucē gāzes piegādi Eiropai vai kas krasi palielina pieprasījumu. Tirgus spriedze, ko izraisa bailes no pēkšņa gāzes trūkuma, visticamāk, saglabāsies arī pēc šīs ziemas un nākamajā gadā, jo paredzams, ka pielāgošanās piegādes satricinājumiem un jaunu piegādes attiecību un infrastruktūras izveide turpināsies vienu vai vairākus gadus.
- (4) Lai gan pastāv atsavinātie instrumenti, kas saistīti ar citiem virtuālajiem tirdzniecības punktiem ("VTP"), Nīderlandē *TTF* cena parasti tiek uzskatīta par "standarta" cenas atsauci Eiropas gāzes tirgos. Tas ir saistīts ar tās tipiski augsto likviditāti, ko izraisa vairāki faktori, kuru vidū ir ģeogrāfiskā atrašanās vieta, kas *TTF* pirmskara apstākļos ļāva saņemt dabasgāzi no vairākiem avotiem, tostarp ievērojamus apjomus no Krievijas. Tādējādi to plaši izmanto kā

⁽¹⁾ 2022. gada 2. decembra atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

⁽²⁾ *ICE Endex* ir viena no galvenajām enerģijas biržām Eiropā. Attiecībā uz gāzi tā nodrošina regulētu nākotnes līgumu un iespēju līgumu tirdzniecību Nīderlandes *TTF* biržas tirdzniecības centram.

atsauces cenu gāzes piegādes līgumu cenu noteikšanas formulās, kā arī cenu bāzi riska ierobežošanas vai atvasināto instrumentu operācijās visā Savienībā, arī centros, kas nav tieši saistīti ar TTF. Saskaņā ar tirgus datiem TTF centrs 2022. gada pirmajos astoņos mēnešos kopā veidoja aptuveni 80 % no Savienībā un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē ("Apvienotā Karaliste") tirgotās dabasgāzes.

- (5) Tomēr revolucionārās izmaiņas Savienības enerģijas tirgos kopš 2022. gada februāra ietekmēja tradicionālo cenu veidošanas mehānismu darbību un efektivitāti gāzes vairumtirgū, īpaši attiecībā uz TTF etalonu. Lai gan TTF agrāk bija laba atsauce gāzes cenām citos Eiropas reģionos, no 2022. gada aprīļa tā ir atsaistīta no cenām citos centros un tirdzniecības vietās Eiropā, kā arī no cenu novērtējumiem, ko cenu ziņošanas aģentūras veikušas attiecībā uz sašķidrīnātās dabasgāzes ("LNG") importu. Tas lielā mērā ir tāpēc, ka Eiropas ziemeļrietumu daļas gāzes sistēmai ir īpaši infrastruktūras ierobežojumi gan attiecībā uz cauruļvadu pārvadi (rietumi-austrumi), gan LNG regazifikācijas jaudu. Šādi ierobežojumi daļēji izraisīja vispārējo gāzes cenu pieaugumu kopš krīzes sākuma Eiropā pēc tam, kad Krievija sāka izmantot enerģiju par ieroci. Milzīgā starpība starp TTF un citiem reģionālajiem centriem 2022. gada augustā liecina, ka pašreizējos īpašajos tirgos apstākļos TTF var nebūt labs rādītājs tirgus situācijai ārpus Eiropas ziemeļrietumu daļas, kur tirgi saskaras ar infrastruktūras ierobežojumiem. Kad Eiropas ziemeļrietumu daļas tirgū vērojams iztrūkums, citos reģionālajos tirgos ārpus Eiropas ziemeļrietumu daļas var rasties labvēlīgāki tirgus apstākļi, un tādējādi līgumu piesaiste pie TTF rada nesamērīgu ietekmi uz šiem tirgiem. Lai gan TTF joprojām pilda savu mērķi, proti, līdzsvarot piedāvājumu un pieprasījumu Eiropas ziemeļrietumu daļā, ir jārikojas, lai ierobežotu sekas, ko TTF pārmērīgi augsto cenu neierastās epizodes varētu radīt citiem reģionālajiem tirgiem Savienībā. Cenu veidošanās trūkumi mazākā mērā var pastāvēt arī citos centros.
- (6) Ir pieejami dažādi pasākumi, kas varētu risināt pašreizējo cenu veidošanas mehānismu problēmas. Viena no iespējām ir Eiropas uzņēmumiem, kurus skāruši nesenie tirgus traucējumi un cenu veidošanas sistēmas trūkumi, atsākt sarunas par spēkā esošajiem uz TTF balstītiem līgumiem. Tā kā atsaucei uz cenām, kas piesaistītas TTF gāzes biržā tirgotiem nākotnes līgumiem, ir atšķirīga nozīme nekā iepriekš un tā ne vienmēr uzskatāma par reprezentatīvu attiecībā uz gāzes tirgus situāciju ārpus Eiropas ziemeļrietumu daļas, daži pircēji var mēģināt atrisināt pašreizējās cenu veidošanas un TTF etalona problēmas, risinot atkārtotas sarunas ar saviem līgumpartneriem vai nu saskaņā ar speciāli šim nolūkam paredzētiem esošā līguma noteikumiem, vai saskaņā ar vispārīgiem līgumtiesību principiem.
- (7) Tāpat importētāji uzņēmumi vai dalībvalstis, kas rīkojas to vārdā, var sadarboties ar starptautiskajiem partneriem, lai no jauna rīkotu sarunas par esošajiem līgumiem vai vienotos par jauniem piegādes līgumiem, izmantojot piemērotākas cenu noteikšanas formulas, kas pielāgotas pašreizējai cenu svārstīguma situācijai. Koordinēti iepirkumi, izmantojot IT rīku, kas izveidots saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2022/2576⁽³⁾, var dot iespēju pazemināt enerģijas importa cenu un tādējādi mazināt tirgus intervences nepieciešamību.
- (8) Turklāt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/65/ES⁽⁴⁾ jau ir iekļauti daži aizsardzības pasākumi, kuru nolūks ir ierobežot pārmērīga svārstīguma uzplūdus, piemēram, tiek prasīts, ka regulētajiem tirgiem, kā definēts minētās direktīvas 4. panta 1. punkta 21. apakšpunktā, ir tā saucamie bloķēšanas mehānismi, kas dažu stundu garumā ierobežo ekstremālus cenu lēcienus. Pagaidu tekošās dienas rīks, ar kuru pārvalda pārmērīgu svārstīgumu enerģētikas atvasināto instrumentu tirgos, kas ieviests ar Padomes Regulu (ES) 2022/2576, palīdz ierobežot dienas cenu ārkārtējo svārstīgumu enerģētikas atvasināto instrumentu tirgū. Tomēr šādi mehānismi darbojas tikai īstermiņā, un tie nav paredzēti tam, lai novērstu tirgus cenu kāpumu līdz pārmērīgi augstam līmenim.

⁽³⁾ Padomes Regula (ES) 2022/2576 par solidaritātes veicināšanu, labāk koordinējot gāzes iepirkumus, uzticamus cenu kritērijus un gāzes pārrobežu apmaiņu (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/ES un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.).

- (9) Pieprasījuma samazināšana ir vēl viens svarīgs elements, kas izmantojams ekstremālu cenu rekordu problēmas risināšanai. Gāzes un elektroenerģijas pieprasījuma samazināšana var piebremzēt tirgus cenas un tādējādi palīdzēt mazināt pārmērīgi augsto gāzes cenu problēmu. Tāpēc ar šo regulu saskaņā ar Eiropadomes 2022. gada 20.–21. oktobra secinājumiem būtu jānodrošina, ka ar šo regulu izveidotā mehānisma aktivēšana neizraisa vispārēju gāzes patēriņa pieaugumu.
- (10) 2022. gada vasarā cenu etalonu – un jo īpaši *TTF* cenu – kāpumu veicināja valsts subsidētu struktūru centieni pirkt gāzi uzglabāšanai, neņemot vērā nekoordinētu iepirkumu ietekmi uz cenām. Tāpēc, lai nākotnē izvairītos no ekstremāliem cenu rekordiem, attiecīgos gadījumos ir svarīga labāka koordinācija starp dalībvalstīm, kuras izmanto valsts finansētas struktūras, lai iegādātos gāzi pazemes gāzes krātuvju papildīšanai. Ar Regulu 2022/2576 izveidotā kopīgā iepirkuma mehānisma izmantošanai šajā sakarā var būt svarīga loma, lai ierobežotu pārmērīgi augstu gāzes cenu epizodes.
- (11) Lai gan ir pieejami esošie pasākumi, ar kādiem risināmi daži elementi, kas izraisa problēmas ar cenu veidošanos gāzes tirgos, minētie esošie pasākumi negarantē tūlītēju un pietiekami drošu pašreizējo problēmu novēršanu.
- (12) Tāpēc attiecībā uz tādiem dabasgāzes darījumiem galvenajos *TTF* atvasināto instrumentu tirgos un ar citiem *VTP* saistīto atvasināto instrumentu tirgos, kuru termiņš ir starp vienu mēnesi un vienu gadu nākotnē, ir jāizveido pagaidu tirgus korekcijas mehānisms, kas darbosies kā instruments pret pārmērīgi augstu gāzes cenu uzplūdiem, un tam būs tūlītēja iedarbība.
- (13) Savos 2022. gada 20.–21. oktobra secinājumos Eiropadome aicināja Komisiju steidzami nākt klajā ar priekšlikumu par pagaidu dinamisku dabasgāzes darījumu cenu koridoru tūlītējai pārmērīgi augstu gāzes cenu epizožu ierobežošanai, ņemot vērā aizsardzības pasākumus, kas izklāstīti Komisijas priekšlikuma par Regulu (ES) 2022/2576 23. panta 2. punktā.
- (14) Izstrādājot tirgus korekcijas mehānismu, no vienas puses, būtu jāņem vērā šādi aizsardzības pasākumi un, no otras puses, tie būtu jāizmanto, lai garantētu, ka tirgus korekcijas mehānisma iespējamā aktivēšana tiks izbeigta, ja vairs nepastāv nosacījumi tā aktivēšanai vai ja rodas neparedzēti tirgus traucējumi: tas būtu jāpiemēro dabasgāzes darījumiem *TTF VTP*, ko vada *Gasunie Transport Services B.V.*; citus Savienības gāzes tirdzniecības mezglus var sasaistīt ar koriģēto *TTF* tūlītējo cenu, izmantojot dinamisku cenu koridoru; tam nebūtu jāskar gāzes ārpusbiržas tirdzniecība; tam nebūtu jāapdraud Savienības gāzes piegādes drošība; tam vajadzētu būt atkarīgam no progresa gāzes ietaupījumu mērķrādītāja sasniegšanā; tam nebūtu jāizraisa vispārējs gāzes patēriņa pieaugums; tam vajadzētu būt izstrādātam tā, lai nekavētu tirgū balstītas iekšējas gāzes plūsmas Savienībā; tam nebūtu jāietekmē enerģētikas atvasināto instrumentu tirgu stabilitāte un pienācīga darbība; un tam būtu jāņem vērā gāzes tirgus cenas dažādās organizētās tirdzniecības vietās visā Savienībā.
- (15) Tirgus korekcijas mehānisms būtu jāizstrādā tā, lai tas atbilstu diviem pamatkritērijiem, jo īpaši, lai tas darbotos kā iedarbīgs instruments pret ārkārtīgi augstu gāzes cenu situācijām un tiktu aktivēts tikai tad, ja cenas salīdzinājumā ar pasaules tirgiem sasniedz ārkārtēju līmeni; tas ļaus izvairīties no būtiskiem tirgus traucējumiem un traucējumiem piegādes līgumu izpildē, kas potenciāli var radīt nopietnus piegādes drošības riskus.
- (16) Intervencei, izmantojot tirgus korekcijas mehānismu, būtu jāaprobežojas ar vissvarīgāko trūkumu novēršanu cenu veidošanas sistēmā. *TTF* nākamā mēneša norēķinu cena atvasinātajiem instrumentiem neapšaubāmi ir visplašāk izmantotais etalons gāzes piegādes līgumos visā Savienībā, un tam seko nākamo divu mēnešu termiņš un nākamā gada termiņš. Tomēr tirdzniecības novirzīšana uz atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem *VTP*, var radīt izkropļojumus Savienības enerģijas vai finanšu tirgos, piemēram, tirgus dalībniekiem veicot arbitražu starp koriģētiem un nekoriģētiem atvasinātajiem instrumentiem, un tas var kaitēt patērētājiem. Tāpēc principā tirgus korekcijas mehānismā būtu jāiekļauj atvasinātie instrumenti, kas saistīti ar visiem *VTP* Savienībā. Tomēr tirgus

korekcijas mehānisma piemērošana atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar VTP, kas nav TTF, ir sarežģīta un prasa papildu tehnisku sagatavošanos. Tā kā ir steidzami jāievieš tirgus korekcijas mehānisms attiecībā uz vissvarīgāko atvasināto instrumentu – TTF atvasināto instrumentu –, Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras ar īstenošanas akta palīdzību noteikt tehnisko informāciju attiecībā uz tirgus korekcijas mehānisma piemērošanu atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP, un tādu atvasināto instrumentu kopumam, kas saistīti ar citiem VTP un kurus var izslēgt, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem.

- (17) Tirgus korekcijas mehānisma ieviešanai būtu jādod skaidrs signāls tirgum, ka Savienība nepieņems pārmērīgi augstas gāzes cenas, kas izriet no nepilnīgas cenu veidošanas. Tam būtu arī jānodrošina noteiktība tirgus dalībniekiem attiecībā uz uzticamiem gāzes tirdzniecības ierobežojumiem, un tas varētu radīt nozīmīgus saimnieciskus ietaupījumus gan uzņēmumiem, gan mājsaimniecībām, kas netiks pakļautas pārmērīgi augstu enerģijas cenu situācijām.
- (18) Ar tirgus korekcijas mehānismu būtu jāievieš dinamisks drošības maksimums atvasināto instrumentu cenai attiecībā uz laikposmu no viena mēneša līdz vienam gadam nākotnē. Dinamiskais drošības maksimums būtu jāaktivē, ja atvasināto instrumentu cena sasniedz iepriekš noteiktu līmeni un ja cenu pieaugums neatbilst līdzīgam pieaugumam reģionālā vai pasaules tirgus līmenī.
- (19) Tādējādi dinamiskam drošības maksimumam būtu jāgarantē, ka netiek pieņemti tirdzniecības rīkojumi, kas ievērojami pārsniegtu LNG cenas citos pasaules reģionos. Nosakot atsauces cenu, kas atspoguļo globālās LNG cenu tendences, būtu jāizmanto attiecīgi cenu etaloni. Atsauces cenai būtu jābalstās uz LNG cenu novērtējumiem, kas atspoguļo situāciju Eiropas tirgū, un, tā kā Apvienotajai Karalistei un Āzijai kā konkurentēm globālajā LNG tirgū ir īpaša nozīme, arī uz attiecīgu etalonu Apvienotajai Karalistei un Āzijas reģioniem. Atšķirībā no cauruļvadu gāzes LNG tiek tirgota pasaules mērogā. Tādēļ LNG cenas labāk atspoguļo gāzes cenu attīstību pasaules mērogā un var kalpot par etalonu, lai novērtētu, vai cenu līmeņi kontinentālajos centros būtiski atšķiras no starptautiskajām cenām.
- (20) LNG cenu paraugam, ko ņem vērā, jābūt pietiekami plašam, lai tas būtu informatīvs pat gadījumā, ja konkrēta LNG cena attiecīgajā dienā nav pieejama. Lai izveidotu reprezentatīvu Eiropas un starptautisko cenu grozu un garantētu, ka vienībām, kuras sniedz informāciju par cenu, tiek piemērots attiecīgais Savienības regulējums, cenu novērtējumi būtu jāizvēlas ziņošanas aģentūrām, kas uzskaitītas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1011⁽⁵⁾ izveidotajā administratoru un etalonu reģistrā. Tā kā dinamiskam tirgus korekcijas mehānismam ir būtiski, ka informācija tiek sniegta savlaicīgi, būtu jāņem vērā vienīgi cenu informācija no tām vienībām, kuras sniedz informāciju saistībā ar publicēšanas dienu. Lai ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/942⁽⁶⁾ izveidotā Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūra ("ACER") saskaņā ar šo regulu varētu īstenot savu tirgus uzraudzības pienākumu un savlaicīgi aprēķināt atsauces cenu, cenu novērtējumus publicējošajām ziņošanas aģentūrām ir jāuzliek par pienākumu līdz plkst. 21.00 pēc Centrāleiropas laika iesniegt ACER novērtējumus ar noteikumu, ka tie ir pieejami, lai ACER varētu līdz dienas beigām publicēt atsauces cenu. Kaut arī šādi ziņošanas pienākumi attiecas vienīgi uz esošajiem datiem un ziņošanas aģentūrām nerada būtisku papildu slogu, un tie ir bieži sastopami enerģijas un finanšu tirgus regulējumā, ACER jānodrošina, ka saņemtā informācija tiek apstrādāta konfidenciali, jebkādas ar minēto informāciju saistītas intelektuālā īpašuma tiesības ir aizsargātas un minētā informācija tiek izmantota vienīgi regulatīviem nolūkiem. ACER būtu jāspēj izdot norādījumus par formātu, kādā attiecīgie dati ir jāiesniedz.
- (21) Augstās likviditātes dēļ ir lietderīgi iekļaut arī tuvākā mēneša atvasinātos instrumentus, kas saistīti ar Apvienotās Karalistes Nacionālo balansēšanas punktu ("NBP"). Ikdienējam cenas novērtējumam, ko veic ACER, ievērojot Regulu (ES) 2022/2576, jābūt daļai no LNG cenu novērtējumu groza.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1011 (2016. gada 8. jūnijs) par indeksiem, ko izmanto kā etalonus finanšu instrumentos un finanšu līgumos vai ieguldījumu fondu darbības rezultātu mērīšanai, un ar kuru groza Direktīvu 2008/48/EK, Direktīvu 2014/17/ES un Regulu (ES) Nr. 596/2014 (OV L 171, 29.6.2016., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/942 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūru (OV L 158, 14.6.2019., 22. lpp.).

- (22) Kaut arī etaloni, kas ņemti vērā attiecībā uz atsaucē cenām, ir labs rādītājs par LNG cenu tendencēm pasaules līmenī, tie nevar vienkārši aizstāt atvasināto instrumentu cenas. Tas galvenokārt ir tādēļ, ka atsaucē cenas atspoguļo cenas citās vietās, kas nav TTF un citi VTP Savienībā. Piemēram, tajās nav ņemtas vērā izmaksas, kas saistītas ar iespējamām pārslodzēm infrastruktūrā, kas rodas, pārvietojot gāzi no LNG termināļa uz vietu, kur atrodas TTF centrs. Tādēļ TTF cenas parasti ir augstākas nekā tās, kas ņemtas vērā atsaucē cenā. Šī atšķirība laikā no 2022. gada jūnija līdz augustam veidoja vidēji aptuveni 35 EUR/MWh. Turklāt attiecībā uz piegādes drošību ir būtiski, ka koriģētā TTF atvasinātā instrumenta cena ir noteikta pietiekami augstā līmenī, lai piesaistītu LNG importu no citiem pasaules reģioniem. Tādēļ, lai aprēķinātu koriģēto TTF atvasinātā instrumenta cenu, kā piegādes drošība atsaucē cenai būtu jāpiemēro prēmija. Drošības maksimuma formulai vajadzētu būt pilnībā dinamiskai un jābalstās uz dinamiski mainīgu cenu grozu, kurš atspoguļo pasaules tirgus cenas, un tai vajadzētu būt par zināmu drošības rezervi, lai gādātu, ka netiek apdraudēta piegādes drošība. Dinamiskais drošības maksimums var mainīties katru dienu atbilstoši grozā ietvertu globālo cenu izmaiņām.
- (23) Drošības maksimumam nevajadzētu būt fiksētam. Drošības maksimumam vajadzētu būt dinamiskam un ikdienēji pielāgotam. Ikdienējās norēķinu cenas publicēšana dinamiskajam drošības maksimumam ļauj saglabāt saskaņību ar norisēm LNG tirgū, kā arī saglabāt cenu veidošanas procesu biržās un mazināt iespējamo ietekmi uz atvasināto instrumentu tirgu pienācīgu darbību. Izstrādāts dinamisks drošības maksimums arī samazinās riskus centrālajiem darījumu partneriem un mazinās ietekmi uz nākamo līgumu tirgu dalībniekiem, piemēram, tūrvērtē dalībniekiem un to klientiem. Dinamiskajam drošības maksimumam nebūtu jākorrigē tirgus cenas zem konkrētas robežvērtības.
- (24) Lai izvairītos no riska, ka atvasināto instrumentu cenas, kas attiecas uz laikposmu no viena mēneša līdz vienam gadam nākotnē, dinamisks solīšanas limits rada nelikumīgu slepenu vienošanos dabasgāzes piegādātāju vai tirgotāju starpā, finanšu regulatoriem, ACER un konkurences iestādēm laikā, kad ir aktivēts tirgus korekcijas mehānisms, būtu īpaši uzmanīgi jāvēro gāzes un enerģijas atvasināto instrumentu tirgi.
- (25) Tirgus korekcijas mehānismam vajadzētu būt ar pagaidu raksturu, un tas būtu jāaktivē tikai, lai ierobežotu ārkārtīgi augsto dabasgāzes cenu situācijas, kas turklāt nav saistītas ar cenām citās gāzes biržās. Tāpēc tirgus korekcijas mehānisma iedarbināšana būtu jābalsta uz abu kumulatīvo nosacījumu izpildi.
- (26) Tirgus korekcijas mehānisms būtu jāaktivē tikai tad, kad TTF atvasināto instrumentu ar tuvāko mēneša termiņu norēķinu cenas sasniedz iepriekš noteiktu ārkārtīgi augstu līmeni, lai nodrošinātu, ka mehānisms novērš tirgus trūkumus un nerada būtisku iejaukšanos pieprasījumā un piedāvājumā un normālā cenu noteikšanā. Ja drošības maksimums netiks noteikts pietiekami augstā līmenī, tas varētu liegt tirgus dalībniekiem pilnvērtīgi ierobežot savus riskus, jo tas varētu negatīvi ietekmēt uzticamu cenu veidošanu attiecībā uz produktiem ar piegādes datumu nākotnē un atvasināto instrumentu tirgu darbību. Ja mehānisms tiktu iedarbināts, lai mākslīgi pazeminātu cenas, nevis koriģētu tirgus darbības traucējumus, tam būtu nopietna negatīva ietekme uz tirgus dalībniekiem, arī uz enerģētikas uzņēmumiem, kuri varētu saskarties ar grūtībām apmierināt drošības rezerves pieprasījumu un ar likviditātes ierobežojumiem, kas varētu izraisīt saistību neizpildi. Daži tirgus dalībnieki, īpaši mazāki, var saskarties ar grūtībām savas pozīcijas nodrošināt pret risku, un tas vēl vairāk saasinās svārstīgumu tūlītēju darījumu tirgos un, iespējams, izraisīs lielāku cenu kāpumu. Ņemot vērā ievērojamos tirdzniecības apjomus, šāda attīstība radītu acīmredzamu risku ekonomikai, kas būtu jānovērš ar tirgus korekcijas mehānisma izstrādi. Nosakot cenu līmeņus, pie kuriem tirgus korekcijas mehānisms būtu iedarbināms, būtu jāvadās no iepriekšējās pieredzes, piemēram, no 2022. gada augustā novērotā ārkārtējā cenu lēciena. Pieejamie dati norāda, ka 2022. gada augustā TTF atvasināto instrumentu cenas līgumiem ar tuvāko mēneša termiņu sasniedza līmeni, kas pārsniedza 180 EUR/MWh. Tirgus korekcijas mehānisma mērķim vajadzētu būt izvairīties no pārmērīgi augsto cenu līmeņa, kāds tika sasniegts 2022. gada augustā.
- (27) Turklāt tirgus korekcijas mehānisms būtu jāaktivē tikai tad, kad TTF cenas sasniedz līmeņus, kas ir ievērojami un nesamērīgi augsti salīdzinājumā ar LNG cenām, kas atspoguļo tendences pasaules tirgū. Ja cenas pasaules tirgos pieaugs tādā pašā tempā un līmenī kā TTF cenas, tirgus korekcijas mehānisma aktivēšana varētu kavēt piegāžu iegādi pasaules tirgos, kas var izraisīt piegādes drošības riskus. Tāpēc tirgus korekcijas mehānisms būtu jāiedarbina tikai situācijās, kad TTF cenas ilgāku laika posmu ir ievērojami augstākas nekā cenas pasaules tirgos. Tāpat, ja atšķirība ar TTF cenām samazinātos vai izzustu, mehānisms būtu jādezaktivē, lai izvairītos no jebkāda piegādes drošības riska.

- (28) Lai nodrošinātu pilnīgu saderību ar Padomes Regulu (ES) 2022/1369 (7) un minētajā regulā noteiktajiem pieprasījuma samazināšanas mērķrādītājiem, Komisijai vajadzētu būt iespējai apturēt tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanu, ja tas negatīvi ietekmē progresu, kas panākts, īstenojot brīvprātīgos gāzes ietaupījuma mērķrādītājus atbilstīgi Padomes Regulai (ES) 2022/1369, vai ja tas rada vispārēju gāzes patēriņa pieaugumu par 15 % viena mēneša laikā vai par 10 % divos secīgos mēnešos salīdzinājumā ar attiecīgo vidējo patēriņu salīdzināmos iepriekšējo gadu mēnešos. Lai risinātu reģionālas vai Savienības mēroga variācijas, ko izraisa sezonālitate, laikapstākļu izmaiņas un citi faktori, piemēram, Covid-19 krīze, gāzes patēriņš būtu jāmēra attiecībā pret patēriņu piecos gados pirms dienas, kad stājies spēkā šī regula, saskaņā ar Regulā (ES) 2022/1369 noteikto pieeju, un pamatojoties uz datiem par gāzes patēriņu un pieprasījuma samazinājumu, kas saņemti no dalībvalstīm atbilstīgi minētajai regulai. Tirgus korekcijas mehānisma iespējamajai slāpējošajai ietekmei uz dabasgāzes cenām nevajadzētu novest pie tā, ka dabasgāzes patēriņš Savienībā tiek mākslīgi stimulēts tādā mērā, ka tas kaitē centieniem, kas vajadzīgi dabasgāzes pieprasījuma samazināšanai saskaņā ar brīvprātīgajiem un obligātajiem pieprasījuma samazināšanas mērķrādītājiem atbilstīgi Regulai (ES) 2022/1369 un pieprasījuma samazināšanas mērķrādītājiem atbilstīgi Padomes Regulai (ES) 2022/1854 (8). Komisijai būtu jānodrošina, ka tirgus korekcijas mehānisma aktivēšana nepalēnina dalībvalstu progresu enerģijas ietaupījuma mērķu sasniegšanā.
- (29) Atkarībā no intervences līmeņa tirgus korekcijas mehānisms var radīt finansiālus riskus, līgumiskus riskus un piegādes drošības riskus. Riska līmenis ir atkarīgs no tā, cik bieži tirgus korekcijas mehānisms tiek aktivēts un tādējādi var traucēt normālu tirgus darbību. Jo zemāks intervences sliekšnis, jo biežāk tiks iedarbināts tirgus korekcijas mehānisms, un tādējādi būs lielāka varbūtība, ka attiecīgais risks materializēsies. Tāpēc tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanas nosacījumi būtu jānosaka atkarībā no TTF nākamā mēneša cenu neierastā un ārkārtīgi augstā līmeņa, vienlaikus nodrošinot, ka tas ir iedarbīgs instruments pret pārmērīgi augstu gāzes cenu gadījumiem, kas neatspoguļo starptautiskā tirgus norises.
- (30) Ir svarīgi, lai tirgus korekcijas mehānisms tiktu izstrādāts tā, lai nevis mainītu gāzes piegādes līgumu līgumisko pamatlīdzsvaru, bet gan lai risinātu neierastas situācijas tirgū. Ja intervences izraisītāji ir noteikti tādā līmenī, ka tie novērš esošās problēmas ar cenu veidošanu un nav paredzēti, lai traucētu pieprasījuma un piedāvājuma līdzsvaru, risku, ka tirgus korekcijas mehānisms vai tā aktivēšana mainīs esošo līgumu līgumisko līdzsvaru, var samazināt līdz minimumam.
- (31) Lai nodrošinātu, ka tirgus korekcijas mehānismam ir tūlītēja iedarbība, dinamiskais solišanas limits būtu jāaktivē nekavējoties un automātiski bez ACER vai Komisijas papildu lēmuma.
- (32) Lai nodrošinātu, ka iespējamās problēmas, kas izriet no tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanas, tiek apzinātas laikus, Komisijai būtu jāpilnvaro Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1095/2010 (9) ("EVTI"), un ACER sagatavot ziņojumu par tirgus korekcijas mehānisma iespējamo negatīvo ietekmi uz finanšu un enerģijas tirgiem un uz piegādes drošību.
- (33) ACER būtu pastāvīgi jāuzrauga, vai ir izpildīti tirgus korekcijas mehānisma darbības nosacījumi. ACER ir vispiemērotākā iestāde šādas uzraudzības veikšanai, jo tai ir Savienības mēroga gāzes tirgu kopaina un vajadzīgā pieredze gāzes tirgu darbībā, un saskaņā ar Savienības tiesību aktiem tā jau ir pilnvarota uzraudzīt vairumtirdzniecības energoproduktu tirdzniecības darbības. Lai noteiktu, vai tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanu vai deaktivēšanu pamatojošie nosacījumi ir izpildīti, ACER būtu jāuzrauga izmaiņas TTF tuvākā mēneša norēķina cenā un tā jāsalīdzina ar atsaucē cenu, ko nosaka vidējā cena LNG cenu novērtējumos, kas piesaistīti Eiropas tirdzniecības centriem. Līdzko ir izpildīti tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanas nosacījumi, ACER būtu nekavējoties jāpublicē paziņojums savā tīmekļa vietnē, norādot, ka ir izpildīti tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanas nosacījumi. Nākamajā dienā tirgus operatori nevajadzētu pieņemt nekādus pasūtījumus, kas

(7) Padomes Regula (ES) 2022/1369 (2022. gada 5. augusts) par koordinētiem gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem (OV L 206, 8.8.2022., 1. lpp.).

(8) Padomes Regula (ES) 2022/1854 (2022. gada 6. oktobris) par ārkārtas intervenci augsto enerģijas cenu problēmas risināšanai (OV L 261I, 7.10.2022., 1. lpp.).

(9) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1095/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).

pārsniedz dinamisko solišanas limitu, un *TTF* atvasināto instrumentu tirgus dalībniekiem šādu pasūtījumu nevajadzētu iesniegt. Tirgus operatori un *TTF* atvasināto instrumentu tirgus dalībniekiem jāvēro *ACER* tīmekļa vietne, kurā būtu jāpublicē dienas atsauces cena. Līdzīgs dinamisks solišanas limits būtu jāpiemēro atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem *VTP*, saskaņā ar nosacījumiem, kas attiecībā uz šādu atvasināto instrumentu piemērošanu noteikti īstenošanas aktā.

- (34) Tirgus korekcijas mehānisma aktivēšana var tautsaimniecībā radīt nevēlamu un neparedzamu ietekmi, ieskaitot piegādes drošības riskus un finanšu stabilitātes riskus. Lai nodrošinātu ātru reaģēšanu negribētu tirgus traucējumu gadījumā, būtu jāizstrādā efektīvi aizsargpasākumi, kas balstīti uz objektīviem kritērijiem, kuri nodrošina, ka tirgus korekcijas mehānismu jebkurā brīdī var apturēt. Negribētu tirgus traucējumu gadījumā, pamatojoties uz *ACER* uzraudzības rezultātu un konkrētām pazīmēm, ka tirgus korekcijas notikums nav novēršams, Komisijai jāvar pieprasīt *EVTI*, *ACER* un attiecīgā gadījumā Eiropas Gāzes pārvades sistēmu operatoru tīkls ("*ENTSOG*") un Gāzes koordinācijas grupas, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1938⁽¹⁰⁾, atzinumu par iespējama tirgus korekcijas notikuma ietekmi uz piegādes drošību, Savienības iekšējām gāzes plūsmām un finanšu stabilitāti, lai vajadzības gadījumā Komisija ar īstenošanas lēmumu varētu ātri apturēt tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanu, ko veikusi *ACER*.
- (35) Papildus tam, ka ik dienas tiek pārskatīts, vai turpina pastāvēt prasības, kas attiecas uz dinamisko solišanas limitu, būtu jāizstrādā papildu aizsargpasākumi, lai izvairītos no neparedzētiem tirgus traucējumiem.
- (36) Dinamiskajam solišanas limitam nebūtu jāietekmē ārpusbiržas darījumi, jo minētā limita piemērošana ārpusbiržas darījumiem radītu nopietnas uzraudzības problēmas un var izraisīt piegādes drošības problēmas. Tomēr būtu jāpiemēro pārskatīšanas mehānisms, lai novērtētu, vai ārpusbiržas darījumu izslēgšana var būtiski pārvirzīt *TTF* atvasināto instrumentu tirdzniecību uz ārpusbiržas tirgiem, tādējādi apdraudot finanšu vai enerģijas tirgu stabilitāti.
- (37) Tirgus korekcijas mehānisms būtu automātiski jādezaktivē, ja stāvoklis dabasgāzes tirgū vairs nav iemesls tā darbībai. Ja nerodas tirgus traucējumi, tirgus korekcijas mehānisms būtu jādezaktivē tikai pēc noteikta laika, lai izvairītos no biežas aktivēšanas un dezaktivēšanas. Tādējādi tirgus korekcijas mehānisms būtu automātiski jādezaktivē pēc 20 dienām, ja dinamiskais solišanas limits noteiktu laiku ir 180 EUR/MWh. Tirgus korekcijas mehānisma dezaktivēšanai nav vajadzīgs *ACER* vai Komisijas vērtējums, bet, tiklīdz nosacījumi ir izpildīti, tai būtu jānotiek automātiski.
- (38) Ja būtiski samazinās gāzes piegādes apjoms un gadījumā, ja gāzes piegāde ir nepietiekama, lai apmierinātu atlikušo gāzes pieprasījumu, Komisija, ievērojot Regulu (ES) 2017/1938, var izsludināt reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvokli pēc tādas dalībvalsts pieprasījuma, kura ir izsludinājusi ārkārtas stāvokli, un tai ir jāizsludina reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvoklis, ja divas vai vairākas dalībvalstis ir izsludinājušas ārkārtas stāvokli. Lai novērstu tādas situācijas rašanos, ka tirgus korekcijas mehānisma turpmāka aktivēšana rada piegādes drošības problēmas, tirgus korekcijas mehānisms būtu automātiski jādezaktivē, ja Komisija ir izsludinājusi reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvokli.
- (39) Ir būtiski, lai tirgus korekcijas mehānismā būtu efektīvs instruments, ar ko, balstoties uz objektīviem kritērijiem, jebkurā brīdī nekavējoties apturēt dinamisko drošības maksimumu, ja dinamiskais drošības maksimums, ietekmējot piegādes drošību un iekšējās gāzes plūsmas Savienībā, novestu pie nopietniem tirgus traucējumiem.
- (40) Tā kā ir svarīgi rūpīgi izvērtēt visus aizsargpasākumus, kas jāņem vērā, vērtējot tirgus korekcijas mehānisma iespējamu apturēšanu, tirgus korekcijas mehānisms būtu jāaptur ar Komisijas īstenošanas lēmumu. Pieņemot šādu lēmumu, kas būtu jāpieņem bez liekas kavēšanās, Komisijai būtu jāizvērtē, vai dinamiskā solišanas limita piemērošana apdraud Savienības piegādes drošību, vai to papildina pietiekami pūliņi samazināt pieprasījumu, vai tā aiztur tirgū balstītas iekšējās gāzes plūsmas Savienībā, negatīvi ietekmē enerģētikas atvasināto instrumentu tirgus,

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010 (OV L 280, 28.10.2017., 1. lpp.).

nosaka gāzes tirgus cenas dažādās organizētās tirdzniecības vietās visā Savienībā vai tas var negatīvi ietekmēt pastāvošos gāzes piegādes līgumus. Šādos gadījumos Komisijai ar īstenošanas lēmumu būtu jāaptur tirgus korekcijas mehānisms. Ņemot vērā vajadzību reaģēt ātri, Komisijai nevajadzētu būt pienākumam rīkoties saskaņā ar komiteju procedūru.

- (41) Tirgus korekcijas mehānismam nebūtu jāapdraud Savienības gāzes piegādes drošība, nomācot cenas signālus, kas ir būtiski, lai piesaistītu nepieciešamās gāzes piegādes un iekšējas gāzes plūsmas Savienībā. Kad ir aktivēts tirgus korekcijas mehānisms, gāzes piegādātāji faktiski var krājumus pieturēt, lai vislielāko peļņu iegūtu, pārdodot tūlīt pēc drošības maksimuma deaktivēšanas. Ja tirgus korekcijas mehānisms radītu šādus riskus Savienības gāzes piegādes drošībai, bet nav izsludināts reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvoklis, Komisijai tirgus korekcijas mehānisms būtu nekavējoties jāaptur. Novērtējot piegādes drošības riskus, būtu jāņem vērā šādi elementi: viena salīdzināmās cenas komponenta iespējama būtiska novirze no atsaucenes cenas salīdzinājumā ar vēsturisko tendenci un būtisks ceturkšņa LNG importa samazinājums Savienībā salīdzinājumā ar to pašu ceturksni iepriekšējā gadā.
- (42) Tā kā neierobežotas iekšējas gāzes plūsmas Savienībā ir svarīgs piegādes drošības elements Savienībā, tirgus korekcijas mehānisma aktivēšana būtu jāaptur arī tad, ja tā nepamatoti ierobežo iekšējas gāzes plūsmas Savienībā, apdraudot Savienības piegādes drošību.
- (43) Tirgus korekcijas mehānismam nebūtu jāmazina cenas signālu nozīme Savienības dabasgāzes iekšējā tirgū un jāaiztur tirgū balstītas iekšējas gāzes plūsmas Savienībā, jo ir būtiski, lai dabasgāze turpina plūst tur, kur tās visvairāk vajag.
- (44) Tirgus korekcijas mehānismi nedrīkstētu nepamatoti apdraudēt enerģētikas atvasināto instrumentu tirgu nepārtrauktu un pareizu darbošanos. Minētajiem tirgiem ir būtiska nozīme, jo tie ļauj to dalībniekiem savas pozīcijas nodrošināt pret risku, it sevišķi cenu svārstīguma radīto. Bez tam atvasināto instrumentu tirgos tirgus korekcijas mehānisma ieviešanas cenās var tirgus dalībniekiem izraisīt ievērojamus finansiālus zaudējumus. Ņemot vērā gāzes tirgus apmērus Savienībā, tādi zaudējumi var ne tikai ietekmēt specializētos atvasināto instrumentu tirgus, bet arī būtiski atsaukties citos finanšu tirgus. Cenu intervence varētu arī izraisīt negatīvu drošības rezerves pieprasījuma pieaugumu nenoteiktības dēļ. Būtisks drošības rezerves pieprasījumu pieaugums varētu radīt ievērojamus finansiālus un likviditātes zaudējumus tirgus dalībniekiem, izraisot tūrvērtes dalībnieka vai galaklienta saistību neizpildi. Attiecīgajiem tirgus dalībniekiem būtu jārikojas godprātīgi un tiem nevajadzētu nepamatoti mainīt riska pārvaldības procedūras, kā rezultātā palielinās drošības rezerves pieprasījumu skaits, jo īpaši, ja tas neatbilst parastajām tirgus procedūrām. Tāpēc Komisijai tirgus korekcijas mehānisms būtu nekavējoties jāaptur, ja tas apdraud atvasināto instrumentu tirgus kārtīgu darbību, piemēram, ja tas rada būtisku TTF atvasināto instrumentu darījumu samazināšanos Savienībā vai TTF atvasināto instrumentu darījumu būtisku pārvirzi uz tirdzniecības vietām ārpus Savienības. Tādā sakarā ir svarīgi, lai Komisija ņemtu vērā attiecīgo Savienības struktūru pieejamo pieredzi. EVTI ir neatkarīga iestāde, kas palīdz aizsargāt Savienības finanšu sistēmas stabilitāti, it īpaši – veicinot tādus stabilus un sakārtotus finanšu tirgus kā atvasināto instrumentu tirgus.

Tāpēc Komisijai būtu jāņem vērā EVTI ziņojumi par šādiem aspektiem. Komisijai būtu jāņem vērā arī visi Eiropas Centrālās bankas (ECB) ieteikumi par finanšu sistēmas stabilitāti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 127. panta 4. punktu un 25.1 pantu Protokolā Nr. 4 par Eiropas Centrālo banku sistēmas Statūtiem un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem, kas pievienots LESD ("protokols"). Ņemot vērā finanšu tirgu svārstīgumu un tirgus intervences potenciāli lielo ietekmi tajos, ir svarīgi nodrošināt, ka Komisija var tirgus korekcijas mehānismu ātri apturēt. Tāpēc EVTI ziņojums būtu jāsniedz ne vēlāk kā 48 stundas vai steidzamā gadījumā tajā pašā dienā pēc Komisijas pieprasījuma.

- (45) Tirgus korekcijas mehānisms būtu jāveido reaģēšanai tikai uz gāzes cenu ārkārtēju pieaugumu, kuru izraisa cenu veidošanas mehānisma trūkumi un pašam par sevi tam nebūtu jāietekmē spēkā esošo gāzes piegādes līgumu derīgums. Tomēr apstākļos, kad ACER vai Komisija konstatē, ka tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanai ir negatīva ietekme uz pastāvošajiem piegādes līgumiem, Komisijai tirgus korekcijas mehānisms būtu jāaptur.

- (46) Tirgus korekcijas mehānisma izveides un apturēšanas iespējās būtu jāņem vērā, ka dabasgāzes tirgotāji var dabasgāzes tirdzniecību pārcelt uz ārpussavienības reģioniem, tādējādi mazinot tirgus korekcijas mehānisma efektivitāti. Tā būtu, piemēram, ja tirgotāji nodotos ārpusbiržas gāzes tirdzniecībai, kas ir mazāk pārredzama un mazāk pakļauta regulatīvai kontrolei un palielina briesmas, ka iesaistītās personas nepildīs pienākumus. Tā būtu arī tad, ja tirgotāji, kuriem tirgus korekcijas mehānisms var ierobežot nodrošinājumu, vēlētos nodrošināties citās jurisdikcijās, un tīrvērtes darījuma partnerim tādēļ nāktos atkārtoti izlīdzsvarot atvasināto instrumentu pozīciju pamatā esošo naudu, lai atspoguļotu norēķinu cenu, kam ir noteikti griesti, un tas izraisītu drošības rezervju pieprasījumus.
- (47) ACER, EVTI, ENTSOG un Gāzes koordinācijas grupai būtu jāpalīdz Komisijai uzraudzīt tirgus korekcijas mehānismu.
- (48) Komisijai, veicot savus uzdevumus saskaņā ar šo regulu, vajadzētu būt arī iespējai apspriesties ar ECB un lūgt tās padomu saskaņā ar ECB lomu, ievērojot LESD 127. panta 5. punktu, lai palīdzētu sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti, un, ievērojot protokola 25.1. pantu, lai cita starpā sniegtu konsultācijas Komisijai un saņemtu ar to konsultācijas par Savienības tiesību aktu darbības jomu un īstenošanu attiecībā uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti. Šāda apspriešanās būtu jāorganizē tā, lai vajadzības gadījumā būtu iespējams ātri apturēt tirgus korekcijas mehānismu.
- (49) Ņemot vērā steidzamo vajadzību risināt problēmas, jo īpaši saistībā ar TTF atvasināto instrumentu cenu noteikšanu Savienībā, ir ļoti svarīgi ātri īstenot tirgus korekcijas mehānismu. EVTI un ACER būtu jāveic novērtējums par tirgus korekcijas mehānisma ietekmi ("ietekmes novērtējums"), lai analizētu, vai ātra tirgus korekcijas mehānisma īstenošana varētu radīt neparedzētas negatīvas sekas finanšu vai enerģijas tirgiem vai piegādes drošībai. Ietekmes novērtējums būtu jāiesniedz Komisijai līdz 2023. gada 1. martam. Tajā jo īpaši būtu jāanalizē elementi, kas nepieciešami īstenošanas aktam par sīkāku kārtību, kādā tirgus korekcijas mehānismu attiecina uz atvasinātajiem instrumentiem, kuri saistīti ar citiem VTP, un jāpārbauda, vai tirgus korekcijas mehānisma galvenie elementi joprojām ir piemēroti, ņemot vērā norises finanšu un enerģijas tirgos vai piegādes drošības jomā. Līdz 2023. gada 23. janvārim EVTI un ACER būtu jāpublicē provizorisks datu ziņojums par tirgus korekcijas mehānisma ieviešanu. Ņemot vērā ietekmes novērtējuma rezultātus, Komisijai vajadzības gadījumā bez liekas kavēšanās būtu jāierosina šīs regulas grozījums, lai pielāgotu to produktu izvēli, uz kuriem attiecas tirgus korekcijas mehānisms.
- (50) Komisija var arī ierosināt citus šīs regulas grozījumus, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu vai pēc tirgus korekcijas notikuma vai apturēšanas lēmuma, vai ņemot vērā norises tirgos un piegādes drošības jomā.
- (51) Lai saglabātu atvasināto instrumentu tirgu pareizu darbību, jo īpaši centrālo tīrvērtes darījumu partneru riska pārvaldības procesus, un līdz minimumam samazinātu vajadzību pieprasīt papildu drošības rezervi kā nodrošinājumu, pusēm būtu jāļauj pienācīgā veidā kompensēt vai samazināt pozīcijas TTF atvasināto instrumentu tirgū, ja tās to vēlas. Tāpēc dinamiskais solīšanas limits nebūtu jāpiemēro līgumiem, kas noslēgti pirms šīs regulas stāšanās spēkā, ne arī darījumiem, kas ļauj tirgus dalībniekiem kompensēt vai samazināt pozīcijas, kuras izriet no TTF atvasināto instrumentu līgumiem, kas noslēgti pirms šīs regulas stāšanās spēkā.
- (52) Centrālo tīrvērtes darījumu partneriem ir būtiska nozīme TTF atvasināto instrumentu tirgu pienācīgas darbības nodrošināšanā, mazinot darījuma partneru risku. Tādēļ ir nepieciešams, lai tirgus korekcijas mehānisms nekavētu centrālo tīrvērtes darījumu partneru darbības, jo īpaši attiecībā uz to pozīciju pārvaldību, kuru saistības netiek pildītas. Šajā nolūkā dinamiskais solīšanas limits nebūtu jāpiemēro darījumiem, kas veikti saistību neizpildes pārvaldības procesa ietvaros, ko organizē centrālo tīrvērtes darījumu partneri.
- (53) Tirgus korekcijas mehānisms ir nepieciešams un samērīgs, lai sasniegtu mērķi koriģēt pārmērīgi augstas gāzes cenas TTF un ar citiem VTP saistītos atvasinātos instrumentus. Visas dalībvalstis skar cenu kāpuma netiesā ietekme, piemēram, enerģijas cenu un inflācijas pieaugums. Trūkumiem cenu veidošanas sistēmā dažādās dalībvalstīs ir atšķirīga nozīme, jo vienās (piemēram, Viduseiropas dalībvalstīs) cenu pieaugums ir reprezentatīvāks nekā citās (piemēram, nomaļajās dalībvalstīs vai dalībvalstīs ar citām piegādes iespējām). Lai izvairītos no nevienveidīgas rīcības, kas varētu sašķelt integrēto Savienības gāzes tirgu, ir vajadzīga kopīga rīcība solidaritātes garā. Tas ir arī būtiski, lai nodrošinātu piegādes drošību Savienībā. Bez tam kopīgiem aizsargpasākumiem, kas dalībvalstīs bez piegādes alternatīvām var būt vairāk vajadzīgi nekā dalībvalstīs, kurās ir piegādes alternatīvas, būtu jānodrošina

koordinēta pieeja kā solidaritātes izpausme enerģētikā. Lai gan dalībvalstīs ļoti atšķiras finansiālais risks un ieguvumi, tirgus korekcijas mehānismam vajadzētu būt solidāram kompromisam, kurā visas dalībvalstis piekrīt veicināt tirgus koriģēšanu un akceptēt vienādu cenu veidošanas ierobežojumus, kaut arī cenu veidošanas mehānisma darbības traucētība un atvasināto instrumentu cenu finansiālā ietekme uz tautsaimniecību dažās dalībvalstīs atšķiras. Tāpēc tirgus korekcijas mehānisms stiprinātu Savienības solidaritāti, izvairoties no pārmērīgi augstām cenām, kas daudzām dalībvalstīm pat īsu brīdi nav ilgtspējīgas. Tirgus korekcijas mehānisms palīdzēs nodrošināt, ka visu dalībvalstu gāzes piegādes uzņēmumi solidaritātes garā var iegādāties gāzi par mērenām cenām.

- (54) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai, lai noteiktu tehnisko informāciju attiecībā uz tirgus korekcijas mehānisma piemērošanu atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.
- (55) Iestājoties ziemas sezonai, nestabilajos un neparedzamajos dabasgāzes tirgus apstākļos kļūst svarīgi nodrošināt, ka tirgus korekcijas mehānismu var piemērot, tiklīdz iespējams, ja ir izpildīti nosacījumi tā aktivēšanai. Tāpēc šai regulai būtu jāstājas spēkā 2023. gada 1. februārī. Dinamiskais solišanas limits būtu jāpiemēro no 2023. gada 15. februāra. Lai pieprasīto informāciju iegūtu cik drīz vien iespējams, EVTI un ACER pienākums sniegt provizorisku datu ziņojumu būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2023. gada 1. janvāra,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

PRIEKŠMETS, PIEMĒROŠANAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Priekšmets un piemērošanas joma

Ar šo regulu izveido pagaidu tirgus korekcijas mehānismu attiecībā uz TTF atvasināto instrumentu un ar citiem virtuālajiem tirdzniecības punktiem ("VTP") saistīto atvasināto instrumentu saskaņā ar 9. pantu tirdzniecības rīkojumiem, lai ierobežotu pārmērīgi augstu gāzes cenu epizodes Savienībā, kuras neatspoguļo pasaules tirgus cenas.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "TTF atvasinātais instruments" ir regulētā tirgū tirgots Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 600/2014⁽²⁾ 2. panta 1. punkta 30) apakšpunktā definēts preču atvasinātais instruments, kura pamats ir darījums *Title Transfer Facility (TTF)* virtuālajā tirdzniecības punktā, ko vada *Gasunie Transport Services B.V.*;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 600/2014 (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp.).

- 2) "ar citu VTP saistīts atvasinātais instruments" ir regulētā tirgū tirgots Regulas (ES) Nr. 600/2014 2. panta 1. punkta 30) apakšpunktā definētais preču atvasinātais instruments, kura pamats ir darījums gāzes virtuālajā tirdzniecības punktā Savienībā;
- 3) "virtuāls tirdzniecības punkts" jeb "VTP" ir ieejas-izejas sistēmas nefizisks komerciāls punkts, kurā gāzes apmaiņa starp pārdevēju un pircēju notiek bez nepieciešamības rezervēt pārvades vai sadales jaudu;
- 4) "TTF atvasinātais instruments ar tuvāko mēneša termiņu" ir TTF atvasinātais instruments, kura derīguma termiņš kādā regulētā tirgū tirgots vienmēneša termiņa atvasināto instrumentu vidū ir vistuvākais;
- 5) "TTF atvasinātais instruments ar tuvākā gada termiņu" ir TTF atvasinātais instruments, kura derīguma termiņš kādā noteiktā regulētā tirgū tirgots divpadsmit mēnešu termiņa atvasināto instrumentu vidū ir vistuvākais;
- 6) "atsauces cena" ir, ciktāl tā ir pieejama, dienas vidējā cena, ko veido:
 - LNG Northwest Europe Marker cenu novērtējums ir definēts kā dienas vidējais no Daily Spot Northwest Europe Marker (NWE), ko administrē Platts Benchmark B.V. (Nīderlande), un Northwest Europe des – half-month 2, ko administrē Argus Benchmark Administration B.V. (Nīderlande); pārvēršot LNG cenu novērtējumu USD par miljonu Lielbritānijas termālo vienību (MMBtu) uz EUR par MWh, pamatojoties uz Eiropas Centrālās bankas ("ECB") euro valūtas maiņas kursu un pārrēķina kursu 1 MMBt pret 0,293071 kWh;
 - LNG Mediterranean Marker cenas novērtējums ir definēts kā dienas vidējais no Daily Spot Mediterranean Marker (MED), ko administrē Platts Benchmark B.V. (Nīderlande), un dienas vidējais no Iberian peninsula des – half-month 2, Italy des - half-month 2 un Greece des - half-month 2, ko administrē Argus Benchmark Administration B.V. (Nīderlande); pārvēršot LNG cenu novērtējumu USD par MMBtu uz EUR par MWh, pamatojoties uz ECB euro valūtas maiņas kursu un pārrēķina kursu 1 MMBt pret 0,293071 kWh;
 - LNG Northeast Asia Marker cenas novērtējums definēts kā dienas vidējais no LNG Japan/Korea DES 2 Half-Month, ko administrē Platts Benchmark B.V. (Nīderlande), un Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2, ko pārvalda Argus Benchmark Administration B.V. (Nīderlande); pārvēršot LNG cenu novērtējumu USD par MMBtu uz EUR par MWh, pamatojoties uz ECB euro valūtas maiņas kursu un pārrēķina kursu 1 MMBt pret 0,293071 kWh;
 - tuvākā mēneša NBP atvasināto instrumentu norēķinu cena, ko publicējusi ICE Futures Europe (Apvienotā Karaliste); pārvēršot no sterliņu mārciņām par termālo vienību uz EUR par MWh, pamatojoties uz ECB euro valūtas maiņas kursu un pārrēķina kursu 1 termālā vienība pret 29,3071 kWh;
 - ievērojot Regulas (ES) 2022/2576 18. pantu, ACER ikdienējā cenu novērtējuma cena;
- 7) "regulēts tirgus" ir regulēts tirgus, kas definēts Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 21) apakšpunktā;
- 8) "tirgus operators" ir tirgus operators, kas definēts Direktīvas 2014/65/ES 4. panta 1. punkta 18) apakšpunktā.

II NODAĻA

TIRGUS KOREKCIJAS MEHĀNISMS

3. pants

Cenu uzraudzība

1. ACER pastāvīgi uzrauga atsauces cenas, TTF atvasināto instrumentu ar tuvāko mēneša termiņu norēķinu cenas un to atvasināto instrumentu ar tuvāko mēneša termiņu, kas saistīti ar citiem VTP, norēķinu cenas attīstību.

2. Šā panta 1. punkta nolūkam *Platts Benchmark B.V.* (Nīderlande) katru dienu ne vēlāk kā plkst. 21:00 (pēc Centrāleiropas laika) paziņo ACER šādu marķieru ikdienējo LNG cenu novērtējumus: *Daily Spot Mediterranean Marker (MED)*, *Daily Spot Northwest Europe Marker (NEW)* un *Japan Korea Marker (JKM)*.
3. Šā panta 1. punkta nolūkam *ARGUS Benchmark Administration B.V.* (Nīderlande) katru dienu ne vēlāk kā plkst. 21.00 (pēc Centrāleiropas laika) paziņo ACER šādu marķieru ikdienējo LNG cenu novērtējumus: *Northwest Europe des – half-month 2*, *Iberian peninsula des - half-month 2*, *Italy des - half-month 2*, *Greece des - half-month 2* un *Northeast Asia des (ANEA) - half-month 2*.
4. Pamatojoties uz informāciju, kas saņemta, ievērojot 1. punktu, ACER katru dienu aprēķina dienas atsaucē cenu. ACER katru dienu publicē dienas atsaucē cenu savā tīmekļa vietnē ne vēlāk kā plkst. 23.59 pēc Centrāleiropas laika.

4. pants

Tirgus korekcijas notikums

1. Tirgus korekcijas mehānismu attiecībā uz *TTF* atvasinātā instrumenta ar tuvākā gada termiņu norēķinu cenu aktivē tad, kad rodas tirgus korekcijas notikums. Uzska, ka tirgus korekcijas notikums ir tad, kad *TTF* atvasināto instrumentu ar tuvāko mēneša termiņu norēķinu cena, ko publicējusi *ICE Endex B.V.* (Nīderlande):
 - a) pārsniedz 180 EUR/MWh trīs darba dienas; un
 - b) ir par 35 EUR augstāka nekā atsaucē cena laikposmā, kas minēts a) apakšpunktā.
2. Pēc 9. panta 1. punktā minētā īstenošanas akta pieņemšanas tirgus korekcijas notikums, kas saistīts ar atvasinātajiem instrumentiem, kuri saistīti ar citiem VTP notiek arī saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti minētajā īstenošanas aktā, ievērojot 9. panta 2. punktā izklāstītos kritērijus.
3. Ja ACER konstatē tirgus korekcijas notikumu, tā ne vēlāk kā plkst. 23.59 pēc Centrāleiropas laika savā tīmekļa vietnē skaidri un redzami publicē paziņojumu, ka ir tirgus korekcijas notikums ("paziņojums par tirgus korekciju"), un informē Padomi, Komisiju, ECB un EVTI par tirgus korekcijas notikumu.
4. Tirgus operatori *TTF* atvasināto instrumentu tirgū un *TTF* atvasināto instrumentu tirgus dalībnieki katru dienu vēro ACER tīmekļa vietni.
5. No dienas, kas ir nākamā diena pēc paziņojuma par tirgus korekciju publicēšanas, tirgus operatori nepieņem un *TTF* atvasināto instrumentu tirgus dalībnieki neiesniedz tādu *TTF* atvasināto instrumentu pasūtījumus, kuru termiņš beidzas laikposmā no *TTF* atvasinātā instrumenta ar tuvāko mēneša termiņu termiņa beigām līdz *TTF* atvasinātā instrumenta ar tuvākā gada termiņu termiņa beigām, kuru cenas ir 35 EUR virs ACER iepriekšējā dienā publicētās atsaucē cenas ("dinamiskais solīšanas limits"). Ja atsaucē cena ir zemāka par 145 EUR/MWh, dinamiskais solīšanas limits paliek 145 EUR un 35 EUR summa.
6. Pēc 9. panta 1. punktā minētā īstenošanas akta pieņemšanas dinamisko solīšanas limitu atvasinātajiem instrumentiem, kuri saistīti ar citiem VTP, piemēro saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti minētajā īstenošanas aktā, ievērojot 9. panta 2. punktā izklāstītos kritērijus.
7. Pēc tam, kad ACER ir aktivējusi dinamisko solīšanas limitu, to piemēro vismaz 20 darba dienas, ja vien Komisija to nav apturējusi saskaņā ar 6. pantu vai deaktivējusi saskaņā ar 5. panta 1. punktu.
8. Lai Komisija vajadzības gadījumā ar īstenošanas lēmumu spētu ātri apturēt tirgus korekcijas mehānisma aktivēšanu, ko veikusi ACER, ja saskaņā ar 3. panta 1. punktu ACER veiktās uzraudzības rezultāts ir konkrētas norādes, ka tūlīt ir gaidāms tirgus korekcijas notikums, ievērojot 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu, Komisija nekavējoties aicina ECB, EVTI un attiecīgā gadījumā gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklu (*ENTSO*) un Gāzes koordinācijas grupu sniegt novērtējumu par iespējama tirgus korekcijas notikuma ietekmi uz piegādes drošību, iekšējām gāzes plūsmām Savienībā un

finanšu stabilitāti. Minētajā novērtējumā ņem vērā cenu pārmaiņas citās attiecīgās organizētās tirdzniecības vietās, sevišķi Āzijā vai Amerikas Savienotajās Valstīs, ko atspoguļo *Platts Benchmark B.V.* (Nīderlande) administrētie *Joint Japan Korea Marker* vai *Henry Hub Gas Price Assessment*, ko publicējusi *S&P Global Inc.* (Ņujorka).

9. Komisija, novērtējusi dinamiskās solišanas limita ietekmi uz gāzes un elektroenerģijas patēriņu un panākumus Regulas (ES) 2022/1369 3. un 5. pantā un Regulas (ES) 2022/1854 3. un 4. pantā noteikto pieprasījuma samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanā, var arī ierosināt izdarīt grozījumu Regulā (ES) 2022/1369, lai to pielāgotu jaunajiem apstākļiem.

10. Tirgus korekcijas notikuma gadījumā Komisija bez liekas kavēšanās lūdz ECB konsultāciju par nejaūšu traucējumu risku enerģētikas atvasināto instrumentu tirgu stabilitātei un kārtīgai darbībai.

5. pants

Tirgus korekcijas mehānisma dezaktivēšana

1. Dinamisko solišanas limitu dezaktivē 20 darba dienas pēc tirgus korekcijas notikuma rašanās saskaņā ar 4. panta 5. punktu vai vēlāk, ja atsaucis cena ir mazāka par 145 EUR/MWh trīs secīgas darba dienas.

2. Ja Komisija ir izsludinājusi reģionāla vai Savienības mēroga ārkārtas stāvokli, jo īpaši, ja būtiski ir pasliktinājusies gāzes piegādes situācija, kā rezultātā gāzes piegāde nav pietiekama, lai apmierinātu atlikušo gāzes pieprasījumu ("normēšana"), saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1938 12. panta 1. punktu, dinamisko solišanas limitu dezaktivē.

3. ACER nekavējoties publicē paziņojumu savā tīmekļa vietnē un informē Padomi, Komisiju, ECB un EVTI, ka ir notikusi dezaktivēšana, kā minēts 1. punktā ("dezaktivēšanas paziņojums").

6. pants

Tirgus korekcijas mehānisma apturēšana

1. EVTI, ACER, ENTSOG un Gāzes koordinācijas grupa pastāvīgi uzrauga dinamiskā solišanas limita ietekmi uz finanšu un enerģijas tirgiem un piegādes drošību gadījumā, ja tiek aktivēts tirgus korekcijas mehānisms.

2. Uz 1. punktā minētās uzraudzības pamata Komisija jebkurā brīdī ar īstenošanas lēmumu aptur tirgus korekcijas mehānismu, ja rodas nejaūši tirgus traucējumi vai acīmredzamas tādu traucējumu briesmas, kas negatīvi ietekmē piegādes drošību, iekšējās gāzes plūsmas Savienībā vai finanšu stabilitāti ("apturēšanas lēmums"). Vērtējot Komisija ņem vērā, vai tirgus korekcijas mehānisma aktivēšana:

a) apdraud Savienības gāzes piegādes drošību; elementi, kas jāņem vērā, novērtējot piegādes drošības riskus, ir viena salīdzināmās cenas komponenta iespējama būtiska novirze no atsaucis cenas salīdzinājumā ar vēsturisko tendenci un būtisks ceturksņa LNG importa samazinājums Savienībā salīdzinājumā ar to pašu ceturksni iepriekšējā gadā;

b) ir laikposmā, kad obligātie pieprasījuma samazināšanas mērķrādītāji saskaņā ar Regulas (ES) 2022/1369 5. pantu nav sasniegti Savienības līmenī, negatīvi ietekmē panākumus gāzes ietaupījuma mērķrādītāju īstenošanā atbilstoši Regulas (ES) 2022/1369 3. pantam, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt, ka cenas signāli stimulē pieprasījuma rediģēšanu vai izraisa vispārēju gāzes patēriņa pieaugumu par 15 % viena mēneša laikā vai par 10 % divos secīgos mēnešos salīdzinājumā ar attiecīgo vidējo patēriņu tajos pašos mēnešos piecu secīgu gadu laikā pirms 2023. gada 1. februāra, pēc datiem par gāzes patēriņu un pieprasījuma samazinājumu, kas saskaņā ar Regulas (ES) 2022/1369 8. pantu saņemti no dalībvalstīm;

- c) saskaņā ar ACER uzraudzības datiem aiztur tirgū balstītas iekšējas gāzes plūsmas Savienībā;
- d) pamatojoties uz EVTI ziņojumu par EVTI tirgus korekcijas pasākuma aktivēšanas ietekmi un jebkādam ECB konsultācijām, ko šim nolūkam pieprasījusi Komisija, jo īpaši ietekmē enerģijas atvasināto instrumentu tirgu stabilitāti un kārtīgu darbību; vai tā rezultātā ievērojami palielinās drošības rezervju pieprasījumu skaits vai ievērojami samazinās TTF atvasināto instrumentu darījumi Savienībā viena mēneša laikā salīdzinājumā ar to pašu mēnesi iepriekšējā gadā, vai arī TTF atvasināto instrumentu darījumi būtiski tika pārvirzīti uz tirdzniecības vietām ārpus Savienības;
- e) tā rezultātā rodas būtiskas atšķirības starp gāzes tirgus cenām visas Savienības organizētās tirdzniecības vietās un citās attiecīgās organizētās tirdzniecības vietās, piemēram, Āzijā vai Amerikas Savienotajās Valstīs, ko atspoguļo *Platts Benchmark B.V.* (Nīderlande) administrētie *Joint Japan Korea Marker* vai *Henry Hub Gas Price Assessment*;
- f) ietekmē pastāvošo gāzes piegādes līgumu derīgumu, ieskaitot ilgtermiņa gāzes piegādes līgumus.

3. Apturēšanas lēmumu pieņem bez liekas kavēšanās un publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. No nākamās dienas pēc apturēšanas lēmuma publicēšanas un tik ilgi, cik norādīts apturēšanas lēmumā, vairs nepiemēro dinamisko solišanas limitu.

4. ACER, EVTI, ENTSOG un Gāzes koordinācijas grupa palīdz Komisijai veikt uzdevumus saskaņā ar 4., 5. un 6. pantu. EVTI ziņojumu, ievērojot šā panta 2. punkta d) apakšpunktu, sniedz ne vēlāk kā 48 stundas vai steidzamos gadījumos tajā pašā dienā pēc Komisijas pieprasījuma.

5. Veicot savus uzdevumus saskaņā ar 4., 5. un 6. pantu, Komisija var apspriesties ar ECB, lai saņemtu konsultācijas par jebkuru jautājumu, kas saistīts ar tās uzdevumu saskaņā ar LESD 127. panta 5. punktu, proti, palīdzēt sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti.

7. pants

Dienesta noslēpums

1. Uz konfidenciālu informāciju, kas saņemta, ar ko veikta apmaiņa vai kas nosūtīta, ievērojot šo regulu, attiecas šajā pantā izklāstītie nosacījumi par dienesta noslēpumu.
2. Dienesta noslēpuma ievērošanas pienākums attiecas uz visām personām, kas strādā vai ir strādājušas ACER vai jebkurā iestādē vai tirgus uzņēmumā, vai fizisku vai juridisku personu, kam kompetentā iestāde ir deleģējusi savas pilnvaras, tostarp arī uz revidentiem un ekspertiem, ar ko kompetentajai iestādei ir noslēgts līgums.
3. Informāciju, uz kuru attiecas dienesta noslēpums, citām personām vai iestādēm var izpaust tikai Savienības vai valsts tiesību aktos noteiktajā kārtībā.
4. Visu informāciju, ar ko kompetentās iestādes apmainās saskaņā ar šo regulu un kas attiecas uz darījumu vai darbības apstākļiem un citiem ekonomiska vai personiska rakstura jautājumiem, uzskata par konfidenciālu, un tai piemēro dienesta noslēpuma prasības, ja vien kompetentā iestāde, sniedzot attiecīgo informāciju, nav atļāvusi to izpaust vai ja šāda izpaušana nav nepieciešama tiesvedībai.

8. pants

Ietekmes novērtējums

1. EVTI un ACER novērtē tirgus korekcijas mehānisma ietekmi uz finanšu un enerģijas tirgiem un piegādes drošību, lai īpaši pārbaudītu, vai tirgus korekcijas mehānisma galvenie elementi joprojām ir piemēroti, ņemot vērā norises attiecībā uz finanšu un enerģijas tirgiem un piegādes drošību.

2. EVTI un ACER ietekmes novērtējumā jo īpaši veic 9. panta 2. punktā izklāstīto kritēriju analīzi. Minētajā novērtējumā īpaši pārbauda, vai ierobežojums attiecībā uz TTF atvasinātajiem instrumentiem ir izraisījis tirgus dalībnieku veiktu arbitražu starp koriģētiem un nekoriģētiem atvasinātajiem instrumentiem, kas negatīvi ietekmē finanšu vai enerģijas tirgus un kaitē patērētājiem.
3. EVTI un ACER novērtē arī to, vai:
 - a) ārpusbiržas tirdzniecības izslēgšana no šīs regulas piemērošanas jomas ir izraisījusi TTF atvasināto instrumentu tirdzniecības būtisku pārvirzīšanos uz ārpusbiržas tirgiem, apdraudot finanšu vai enerģijas tirgu stabilitāti;
 - b) tirgus korekcijas mehānisma rezultātā ievērojami ir samazinājušies TTF atvasināto instrumentu darījumi Savienībā, vai arī TTF atvasinātie darījumi būtiski tika pārvirzīti uz tirdzniecības vietām ārpus Savienības;
4. EVTI un ACER papildus novērtē, vai ir jāpārskata:
 - a) elementi, kas ņemti vērā attiecībā uz atsauces cenu;
 - b) nosacījumi, kas izklāstīti 4. panta 1. punktā;
 - c) dinamiskais solīšanas limits.
5. EVTI un ACER ziņojumus, ievērojot 1. punktu, iesniedz Komisijai līdz 2023. gada 1. martam. Līdz 2023. gada 23. janvārim EVTI un ACER publicē provizorisku datu ziņojumu par tirgus korekcijas mehānisma ieviešanu.

9. pants

Tirgus korekcijas mehānisma attiecināšana uz atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP

1. Pamatojoties uz 8. panta 1. punktā minēto novērtējumu, Komisija līdz 2023. gada 31. martam ar īstenošanas aktu nosaka tehnisko informāciju attiecībā uz tirgus korekcijas mehānisma piemērošanu atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP, saskaņā ar šā panta 2. punktu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 11. panta 2. punktu.

Gadījumā, ja tirgus korekcijas mehānisma piemērošana atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP, rada būtisku negatīvu ietekmi uz finanšu vai gāzes tirgiem saskaņā ar šā panta 2. punktā noteiktajiem kritērijiem, Komisija izņēmuma kārtā izslēdz konkrētus atvasinātos instrumentus no tirgus korekcijas mehānisma piemērošanas jomas.

2. Komisija atlasa īstenošanas tehnisko informāciju, kā arī tos atvasinātos instrumentus, kas saistīti ar citiem VTP un kas varētu būt jāizslēdz no tirgus korekcijas mehānisma piemērošanas jomas, jo īpaši pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

- a) informācijas pieejamība par tādu atvasināto instrumentu cenām, kas saistīti ar citiem VTP;
- b) to atvasināto instrumentu likviditāte, kas saistīti ar citiem VTP;
- c) ietekme, kāda uz iekšējām gāzes plūsmām Savienībā un piegādes drošību ir tirgus korekcijas mehānisma attiecināšanai uz atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP;
- d) ietekme, kāda uz finanšu tirgu stabilitāti būtu tirgus korekcijas mehānisma attiecināšanai uz atvasinātajiem instrumentiem, kas saistīti ar citiem VTP, ņemot vērā iespējamo papildu drošības rezervju kā nodrošinājuma ietekmi.

10. pants

Pārskatīšana

Komisija attiecīgā gadījumā var ierosināt šīs regulas grozījumu, lai šīs regulas piemērošanas jomā iekļautu atvasinātos instrumentus, ko tirgo ārpusbiržas, vai lai pārskatītu elementus, kas ņemti vērā attiecībā uz atsauces cenu, jo īpaši apsverot iespēju minētajiem elementiem piešķirt atšķirīgu svērumu, nosacījumus 4. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā izklāstītā tirgus korekcijas mehānisma aktivizēšanai un dinamisko solīšanas limitu. Pirms tāda priekšlikuma iesniegšanas Komisija apspriežas ar ECB, EVTI, ACER, ENTSOG un Gāzes koordinācijas grupu, un attiecīgā gadījumā ar citām attiecīgām ieinteresētām personām.

*11. pants***Komiteju procedūra**

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

III NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI*12. pants***Stāšanās spēkā**

1. Šī regula stājas spēkā 2023. gada 1. februārī. To piemēro no tās pašas dienas uz vienu gadu.
2. Šīs regulas 4. pantu piemēro no 2023. gada 15. februāra.
3. Šīs regulas 8. panta 2. punktu piemēro no 2023. gada 1. janvāra.
4. Šo regulu nepiemēro:
 - a) TTF atvasināto instrumentu līgumiem, kas noslēgti pirms 2023. gada 1. februāra;
 - b) TTF atvasināto instrumentu iegādei un pārdošanai, lai kompensētu vai samazinātu TTF atvasināto instrumentu līgumus, kas noslēgti pirms 2023. gada 1. februāra;
 - c) TTF atvasināto instrumentu pirkšanai un pārdošanai, kas ir daļa no centrālo tīrvērtes darījumu partneru saistību neizpildes pārvaldības procedūras, tostarp ārpusbiržas darījumi, kas reģistrēti regulētā tirgū tīrvērtes nolūkā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2022. gada 22. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. BEK